

ideeën zijn daarbij vergeleken een netjes aangelegd kunstmatig park.

Oerwoud en park.

Welja.

Straks dan maar wat Barthiaansch dynamiet onder allebei, net zooals 'thoort volgens den meester; en 't heele betoog is weer voorbij. De molen draait dan weer verder.

Nog iets:

Kuyper was als Joab, hij greep de speer en sloeg. Hoedemakers voelde wat het zeggen wilde; gezalfde des geestes te zijn. Nog spreekt zijn boodschap.

David heeft dus, denk ik zoo, de speer altijd thuisgelaten.

Een engelsche preek.

De heer H. Algra is in Engeland geweest en vertelt van een daar aangehoorde preek:

De preek handelde over Jos. 45:3, deze woorden: en Ik zal u geven de schatten, die in de duisternissen zijn...

Daar werden eigenlijk mee bedoeld de schatten, die verborgen lagen in de schatkamers van den koning van Babylon, zoo begon de preek. Die schatten zou Kores, de knecht des Heeren, geven aan des Heeren volk, als het terugkeerde uit de ballingschap. Maar die letterlijke betekenis kon ons nu weinig of niets meer zeggen. Die schatten waren toch al lang verstoort. Wij zouden den tekst geestelijk verstaan. Duisternis, is dat niet de woonplaats van het kwaad? Is de duivel niet de vorst der duisternis? Hoe kunnen we dan als een belofte verstaan, dat God ons de schatten der duisternis wil geven? (the treasures of the darkness staat in de Engelse vertaling).

De Christen weet, dat in de duisternis menige schat wordt gevonden. Het lijden, de wegen van rouw en teleurstelling, eenzaamheid en tegenspoed, het zijn wegen, die ons onvermoede schatten doen vinden. Of liever, waarop God ons onbekende schatten geeft.

Een vader heeft eens gezegd, dat hij nooit zoo als het ware Gods hand in de zijne voelde, dan toen hij stond bij het graf van zijn kind.

Deze gedachte werd nu uitgewerkt met allerlei voorbeelden, citaten enz. Een Mevrouw had een zeldzame plant, die maar niet wilde bloeien. De plant stond in een mooie bloempot in de serre, op een zonnig plekje en er werd goed op gepast. Maar de bloem kwam niet. Toen Mevrouw met vacantie was, slingerde de meid de plant van het tafeltje. De pot in scherven, de plant geknakt en gebroken. De scherven gingen in het aschvat, de vernielde plant in een aloot achter het huis.

Toen Mevrouw weer thuis kwam, ging zij nog eens kijken, en daar, in het donker, onder de bomen, aan den slootkant, bloeide de plant. Het was een plant, die alleen aan een schaduwrijken waterkant wilde bloeien en niet in een mooie bloempot in een serre. Er zijn heel wat menschenlevens, die nu nog fijn verzorgd in een mooie bloempot staan, maar op die manier nooit zullen bloeien...

Schatten der duisternis!

Eenmaal luidt de avondklok en valt de schemering in ons leven; we gaan door de donkere poort van den dood. Maar dan ook zullen we ten volle zien, welke schatten God voor ons heeft weggelegd in die duisternis.

We zullen er maar niet over doorpraten. Het knipsel is uit „Leeuw. Kb.”

Incompleet, analoog.

De G. J. Pontier schrijft in „Geref. Kb. N.Br. en L.” iets over het rapport inzake doopleden:

Het gaat in dat Rapport, vooral in het „Ontwerp-regeling” voortdurend over „incomplete leden”. En nu is het die uitdrukking, die wij gaarne door een andere vervangen zagen.

’t Is waar, dat niemand minder dan Voetius deze uitdrukking gebruikt.

Maar in de eerste plaats is heel Voetius’ beschouwing over de Doopleden een eigenaardige. Hij rekent ze bij de Gemeente, maar toch maar tot op zekere hoogte (quod eum limitatio accipiendum). Daarom vooral moeten zij in een afzonderlijk boek worden ingeschreven, opdat zij inzonderheid tot het doen van belijdenis en tot het komen ten Heilig Avondmaal opgewekt en aangezet kunnen worden.

Hij noemt hen incomplete of analoog leden. En dan gaat hij vooral die gedachte die in dat „analoog” zit, nader uitwerken. Nu weet ge hoe analoog zooveel betekent als overeenstemmend, gelijkvormig; een analoog geval is een geval, dat met een eerstgenoemd geval overeenkomt, punten van overeenkomst vertoont.

Welnu, volgens Voetius hebben de kinderen der Bondelingen den Geest en de genade der wedergeboorte en dat is iets analoogs, iets dat punten van overeenkomst heeft met het geloof, de roeping en de bekeering. Het geloof zelf en de daadwerkelijke bekeering hebben zij niet. Zij hebben alleen iets analoogs van de openbare belijdenis des geloofs... van hun ouders.

Nu zouden wij dit zeker in onze dagen zóó niet meer zeggen. Niemand zal het zeker opnemen voor een uitdrukking als „analoog leden”. Maar dan behoeft die uitdrukking „incomplete leden” ons ook niet de hoogste wijsheid te zijn. Integendeel: het lijkt me een zeer onjuiste uitdrukking, die nog minder te verkiezen is, dan het onder ons gangbare „doopleden”.

Het woord incompleet roept bij ons te voorschijn de gedachte aan een stoffelijk voorwerp. Een service is incompleet, als er één of meerdere deelen aan ontbreken. Incompleet is dan ook inzonderheid: onvolledig, onvoldig.

Maar zoo komt niet tot zijn recht, wat men er mede wil uitdrukken. Men wil, o.i. terecht, naar voren brengen, dat „doopleden”, leden der Gemeente zijn, zooals ons Doopsformulier dat duidelijk uitspreekt. Maar leden der Gemeente, die nog niet tot Belijdenis

des Geloofs gekomen zijn, die nog niet den toegang tot het H. Avondmaal gevraagd hebben, maar die toch, op grond van Gods belofte, gehouden moeten worden voor dezulken, die in Christus geheiligd zijn; die door den H. Geest tot lidmaten van Christus en tot Gods kinderen aangenomen zijn. Welnu, het zijn dan ook niet incomplete leden, als moest er van buiten af, zelfs mechanisch, hun iets toegebracht worden, maar het zijn onvolgroeide, niet volwassen, niet tot volle rijpheid en tot geestelijken bloei gekomen leden.

De Pontier hoopt, dat het woord „incomplete” niet inburgeren zal.

„Boven-persoonlijk”.

Marnix, die in „Gron. Kb.” uitnemende artikelen schreef over de mystiek, merkt in één daarvan op:

Ik wilde, volgens mijn belofte, iets vertellen van een modernen mysticus, n.l. van dr Huebner, die door onmiddellijk schouwen, zooals ons verzekerd wordt, de geheimtaal der menschelijke ziel verstaat.

Het zal u als mij in het eerst wat vreemd aankomen, maar bij eenig nadenken ontdekken wij, dat zijn wijsheid niet zoover afstaat van die van vele vrome christenen, die niet in het Schriftuurlijk geloof hun geestelijke kracht vinden, maar deze zoeken in de bevingen der ziel.

Dr Huebner dan leert dat, wat wezenlijk wezen en eeuwigheid in den mensch is, eerst begint aan gene zijde van het Ik. Achter het Ik van den mensch ligt het punt, waaruit geest en lichaam, denken en oordeelen en gevoelen, ja ook de gebaren hun aandrift ontvangen.

De uiterlijke mensch, zooals hij zich aan ons in het gewone leven vertoont is maar een figurant. Zoolang de mensch ik zegt beweegt hij zich nog slechts aan de buitenzijde van zijn bestaan. Dan werken alleen maar zijn hersens. Zijn hart is er nog buiten.

Hij moet nu uit dien Ik-staat verlost worden, om tot den Gij-staat te komen.

De mensch moet naderen tot het „gansch andere” in hem, tot het „gij”.

En dat gij, dat schuilt eerst diep in zijn hart.

Dat is de tweede, de eigenlijke mensch. Dat is de magische ziel.

Het bovenpersoonlijke, het boven-ik.

Even later:

Hoofdzak is volgens dezen modernen mysticus, die ons genoemd wordt: een diepen, fijnen menschen-schouwer, die tweeërlei mensch in den mensch is. Eerst dat gewone Ik, dat niet veel beteekent, maar voorts dat diep verborgen Gij, de magische ziel, die den mensch eigenlijk maakt tot wat hij is. Dat ik is tijdelijk en vergaat, maar het Gij is tijdeloos en daar raakt men dan aan het eeuwige in den mensch, het goddelijke.

Het Gij-element is ook weer als een lichtkring, die het Ik omgeeft en dat Gij-element bouwt het eigenlijke karakter.

Wat is er toch weer een heidendom in de Christelijke wereld en hoe verstaan wij welk een ontzettende macht dat heidendom met zijn magie en tooverij heeft verdrukt.

Eerst de prediking van het Woord Gods, dat blijkt ook uit de resultaten der zending, kan de arme mensch uit deze boze macht verlossen door de kracht des Geestes.

Maar laat ons nu eens letten op de werking der mystiek in de echt bevingelijken kringen.

Op de onschriftuurlijke onderscheiding, die daar leven kan van den ouden en den nieuwen mensch.

Tenslotte:

Voor het besef zijn dat twee menschen. Wat de eene doet is buiten verantwoordelijkheid van den anderen.

Het kwade wordt door den ouden mensch bedreven en die moet maar al meer verdorven worden.

Gij zoudt verstand staan, als gij in oud-gereformeerden kring eenigen tijd moest leven, hoe scherp deze onderscheiding is. Precies zoo iets als die van het gewone ik en het magische Gij.

Dat Gij is dan ook een soort lichtfeer, die het oude ik ontvangt.

De oude mensch kan leven in de zonde en zich in de wereld openbaren als een echten werelddienaar. Er kan van alles bij hem door.

Maar als de dag der geestelijke dingen komt, dan keert de mensch zich tot zijn vrome Gij. Dan komt de nieuwe mensch aan het woord in geestelijke overdenkingen en in godsdienstige handelingen, van welke de voornaamste is het vreeslijk klagen over de zonden, of in allerlei wonderlijke openbaringen.

En dan komen ook de bijzondere, zeer ervaren christenen voor den dag.

De keurders van den geestelijken staat, de diep ingeleiden.

Maar gij zult mij toestemmen, dat dit een gansch onschriftuurlijke opvatting is van den ouden en den nieuwen mensch.

Dat zijn geen twee menschen, maar dat is de eene en dezelfde mensch, maar de eene maal dient hij de zonde en is haar slaaf en de andere maal huigt hij zich en roept om Gods ontferming.

Maar hij blijft voor dien geheelen mensch verantwoordelijk.

Hij moet nieuwe mensch zijn in heel zijn leven. In zijn persoonlijk leven, in zijn optreden in het gezin, in zijn bedrijf, zoo goed als in de kerk.

Er is bij hem geen meer of minder.

K. S.

Aangenomen naar:

Ylst: J. Thomas te Boksum.

Bedankt voor:

Spijkenisse: G. Toornvliet te Nieuwerkerk a. d. IJssel. Westbroek: Dr J. L. Koole te Vreeland.

Intrede te:

Eibergen-Rekken: J. D. Koers. Tekst: Jes. 40:1-11.

Afscheid van:

Bruchterveld: E. J. Wassink. Tekst: Handel. 20:32. Harmelen: H. Brinkman. Tekst: Hebr. 13:20 en 21. Oude Pekela: J. D. Heersink. Tekst: Handel. 26:22 en 23. Roermond: J. Groen. Tekst: Judas: 20-25. Zierikzee: Dr J. van Lonkhuyzen. Tekst: 2 Cor. 13:13.

Hulpredikers.

Tot hulpprediker bij de Geref. Kerk te Moerdijk is benoemd Cand. R. Popma te Heenvliet.

Zending onder de Chinezen.

Deputaten voor de Zending onder de Chinezen vanwege de Geref. Kerken hebben in de vacature, die ontstaat door het vertrek van Dr A. F. J. Pieron te Rotterdam-Zuid naar Indië, als hulpprediker benoemd den heer J. M. v. Mianen, cand. te Bergen (N.-H.).

Stichting tot verbetering van het Psalmgezing in de Gereformeerde Kerken.

De Stichting tot verbetering van het Psalmgezing in de Geref. Kerken — gelijk bekend, gevormd door: Prof. Dr K. Dijk, Prof. Dr F. W. Groshede, Dr T. Ferwerda, Mr A. Bouwman, H. Burger en Jac. Kort — is voornemens in de maand October van dit jaar over het geheele land zooveel mogelijk zangavonden te beleggen, ten einde verbetering in het Psalmgezing te brengen.

Het is de bedoeling van de Stichting daarenboven de jeugd voor haar streven te interesseren. Op de hooftiden en het onderwysend personeel van scholen van Chr. Nationaal en Geref. Schoolverband wordt derhalve een beroep gedaan om in dezen haar medewerking te verleenen en den kinderen het zingen uit den „Psalter 1936” te leeren. Jongelings- en Meisjesverenigingen wordt eveneens aangeraden haar aandacht aan deze materie te geven.

De Stichting heeft een post-girorekening geopend onder no. 360088, kantoor Amsterdam. Zij, die met het werk der Stichting sympathiseeren, kunnen hierop hun giften storten. Donateurs kunnen hun blijvende belangstelling toonen door f250 op deze rekening over te schrijven.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Maarsse en Papendrecht: M. v. d. Klis te Gouda.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Leiden: A. van Stuivenberg te Benthuisen.

Bedankt voor:

Meliskerke en voor Ridderkerk: A. van Stuivenberg te Benthuisen.

Versce: W. C. Lamain te Rotterdam-Zuid.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Eindhoven (vac. F. M. Muller): H. J. F. Wesseldijk te Schoonebeek (nieuwe pred.-plaats): J. W. v. Swigchum te Nieuwe-Pekela.

Papendrecht: J. Hovius te Ouddorp (Z.-H.).

Aangenomen naar:

Arnhem: H. K. van Wingerden te Melissant. Rinsumageest: Cand. S. W. de Vries te Coevorden.

Voorthuisen: C. van Dop te Alkmaar.

Bedankt voor:

Almelo (vac. Van Zwet): C. J. Laarman te Velp. Arum (toez.): H. Krieb te Westzaan.

Hattum: J. N. de Ruiter te Aalsum bij Dokkum.

Linschoten: J. W. v. d. Linden te Kootwijk.

Loenen a/d Vecht: C. A. van Harten te Zevenhoven.

Afscheid van:

Saaksma: J. H. Bos. Tekst: Handel. 20:32.

Vollenhove: H. G. Groenewoud. Tekst: 1 Cor. 16:13 en 2 Thess. 3:3.

Zweeloo: Drs J. R. J. Schut.

Overleden:

Dr C. F. M. Deelman, emer. pred. te Grevenbicht, 78 jaar.

J. de Bruijn, emer. pred. te Alphen a. d. Rijn, 66 jaar.

Wat is er toch eigenlijk gaande??

Gij hebt als medelevend lid der Geref. Kerk ongetwijfeld reeds vele malen deze vraag op de lippen gehad.

De heer A. JANSE stelt in het boek:

Rondom de Reformatie

de zelfde vraag in zijn „Woord vooraf” en ver volgt: „dit boek wil hierop het antwoord geven”. En zijn boek geeft ook het antwoord, maar en duidelijk, door ieder te verstaan!

Wie dit boek gelezen heeft is in staat te oordeelen over de kerkelijke vraagstukken van dezen tijd. Maar bovenal (en hiernaan ontleent dit boek zijn groote waarde) laat de heer Janse zien, dat door het personalisme van onzen tijd heen God zich in doorgaande reformatie met Zijn Kerk blijft bezighouden.

Lees dit hoogst belangrijke werk en laat het uw geestelijk eigendom worden, U zelf en anderen tot zegen!

De prijs is zoo laag mogelijk gehouden om het binnen ieders bereik te brengen. 172 pag. royaal gedrukt in sterken, fraaien band gebonden, kost het slechts f2,— (ingenaaid f1,50).

Verkrijgbaar bij den boekhandel of rechtstreeks te bestellen op postrekening 36000 bij de

Uitgevers OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. te GOES

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweelst: J.

Harderwijk: F. E. Hoekstra te Zwartebroek en Dr J. L. Koole te Vreeland.

Medewerker:
Rotterdam:
Dam,
Ds J.
Koole,
Schren
Rotter
kamp,
Gronin
Dr H.

Alle st
Prof. I

INHOUD:
rijken der
voorbijder,
hare verli
„Zeg een
scheuring:
opleiding
eenparighe
chismus va
deel der k
en Econot
Kerkinieuw

„Het Konl

Door d
van den l
Koninkrij
dachte o
bleek ons
in het K
arbeid ve
die zegl
Gods is
de heerst
bond, in
Nu we
grip van
we op h
Kerk ing
te geven
Staat” ve

Dan is
iets over
beperk t
terdaad l

Daarbij
hoofdstu
duidelijk
van de h
wordt de
die o.a. i
duiding v
dingen o
deze Kon
datzelfde
volgt in
gemeente
gene die
tot een l
persoon
ning in l
scherper
de twee

Dat on
der kenn
tus. Kon
Hoofd. l
Hoofd v
Koning t
wel zoo
Efeze 1
de twee
ondersch
alle ding